

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/138/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114205071
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2114205071.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a členiek senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Gabriela Brišková v právnej veci žalobkyne: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpená: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: A. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/XX, G. E. Z., zastúpená opatrovníčkou: Mgr. O. Y., pracovníčka Okresného súdu Piešťany, o zaplatenie 835,01 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava, č. k. 11C/18/2014-60 zo dňa 4. decembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Trnava, č. k. 17Ro/73/2014-34 zo 06.03.2014, žalobu zamietol a žalovanej právo na náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie po citácii § 497, § 499 Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ), § 1 ods. 1, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2, zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 23a ods. 1 zák. č. 634/1992 Zb o ochrane spotrebiteľa, § 52 ods. 1, 2, 3, § 54 ods. 1, § 100 ods. 1, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 2 písm. a), b), § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, skutkovo odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že Slovenská sporiteľňa, a.s., ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzavreli 23.01.2006 zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej poskytla Slovenská sporiteľňa, a.s. žalovanej úver 100.000,- Sk (3.319,39 eur). Žalovaná sa zaviazala splatiť poskytnutý úver s príslušenstvom v mesačných splátkach po 2.287,- Sk (75,91 eur). Zmluvou o postúpení pohľadávok zo 04.11.2009 došlo k postúpeniu pohľadávky zo zmluvy o splátkovom úvere z 23.01.2006 vo výške 6.434,21 eura s príslušenstvom zo spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a.s., ako postupcu na žalobkyňu ako postupníka, preto je žalobkyňa v spore aktívne legitimovaná. Pred postúpením pohľadávky na žalobkyňu, a to najneskôr 04.11.2009, bola Slovenskou sporiteľňou, a.s. vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, čím sa stal splatným celý dlh. Uvedená skutočnosť mimoriadneho zosplatnenia vyplývala z pokusu o zmier z 24.01.2014, v ktorom túto skutočnosť uvádza sama žalobkyňa, i keď neuvádza deň, kedy sa tak stalo. Z úradnej činnosti však súdu bolo známe, že toto opomenutie nie je ojedinelé, pričom žalobkyňa v pokusoch o zmier aj v iných konaniach buď neuvádzala žiaden deň vyhlásenia mimoriadnej splatnosti alebo uvádzala zmätočnú informáciu (zhluk číslíc), z ktorej dátum nebol zrejмый. Uvedené súd vyhodnotil ako zámer žalobkyne, aby nebol zrejмый dátum splatnosti celého dlhu, a tým očividné, že je uplatňovaná premlčaná pohľadávka. Mimoriadne zosplatnenie úveru však považoval súd za preukázané aj na základe prílohy č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok, ako aj z oznámenia Slovenskej sporiteľne, a.s. z 20.11.2009, kde bola ako zostatok pohľadávky ku dňu postúpenia uvedená suma 6.434,21 eur, z ktorej s ohľadom na počet

splátok úveru a príslušenstva 60 a výšku splátky 75,91 eur vyplývalo, že nešlo o splátky splatné do dňa postúpenia, ale o celý zosplatený dlh. Tento záver podporoval aj uvedený počet dní omeškania ku dňu postúpenia pohľadávky 1294. Vychádzajúc z uvedeného považoval súd za preukázané, že najneskôr 04.11.2009 (keď 04.11.2009 bola uzavretá zmluva o postúpení) sa stali splatnými aj splátky, ktoré sa mali stať splatnými až po tomto dátume. Žalobkyňa si tak mohla uplatniť svoj nárok na súde už 05.11.2009, pričom dňa 05.11.2012 uplynula všeobecná trojročná premlčacia doba. Súd pritom poukázal tiež na to, že aj v prípade, že by k okamžitému zosplateniu neprišlo, z dôvodu konečnej splatnosti úveru 20.01.2011 by začala plynúť premlčacia doba 21.01.2011 a uplynula by 21.01.2014. Žalobkyňa podala žalobu na súde 21.02.2014, teda v čase, keď bol celý jej nárok zo zmluvy o splátkovom úvere premlčaný. Súd prvého stupňa aplikoval § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa ako procesnú právnu normu s poukazom na absenciu prechodného ustanovenia k tejto úprave, a teda prihliadol na premlčanie nároku voči spotrebiteľovi ex offo. Z dôvodu premlčania nároku žalobkyne jej nebolo možné uplatnený nárok priznať, preto súd žalobu zamietol. Za premlčané považoval súd aj uplatnené úroky z omeškania, keďže tvoria príslušenstvo pohľadávky a sledujú jej osud, z čoho bolo možné usúdiť, že vedľajší úrokový záväzok sa premlčal najneskôr v rovnakej dobe ako hlavný peňažný záväzok. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) s poukazom na § 151 ods. 1 O.s.p., keď plne úspešnej žalovanej právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože si ho neuplatnila a ani jej v konaní žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu, čo odôvodnila poukazom na § 387 ods. 1 a 397 ObZ a tým, že zastáva názor, že súd nesprávne aplikoval ustanovenia OZ týkajúce sa premlčacej doby, nakoľko bolo potrebné aplikovať ustanovenia ObZ, keďže ide o zmluvu o úvere, a teda o absolútny obchodnoprávny vzťah. Ďalej poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 M Cdo 3/2011 z 28.04.2011 a 6 M Cdo 4/2012 z 27.03.2013, ako aj na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co/132/2013 z 21.11.2013 a 15Co/28/2013 z 30.10.2013 a Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9 Co 138/2013 z 20.02.2014, z ktorých vyplýva, že v danom prípade je potrebné aplikovať ustanovenia ObZ, pretože aj keď je úverová zmluva zmluvou spotrebiteľskou, všeobecná právna úprava má základ v ObZ, podľa ktorého je potrebné posudzovať i otázku premlčania, pretože premlčacia doba v OZ nesmeruje na ochranu spotrebiteľa, ale jej odlišná úprava oproti ObZ nemá nič spoločné s ochranou spotrebiteľa, ale je iba výsledkom dvoch rôznych legislatívnych procesov, ktoré vyústili do dvoch kódexov. Podľa komentára k § 52 OZ k spotrebiteľským zmluvám od profesora JUDr. Petra Vojčika je dôležité posúdiť akého charakteru je spotrebiteľská zmluva, či ide o zmluvu občianskoprávneho charakteru alebo obchodnoprávneho charakteru, čo má zásadný význam pri uplatňovaní práv spotrebiteľa. Žalobkyňa tiež nesúhlasila s tým, že súd na daný prípad aplikoval § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré nadobudlo účinnosť 01.05.2014. Poukázala na článok 1 ods. 1 Ústavy SR, nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 16/95 z 24.05.1995, PL. ÚS36/95 z 03.03.1996, ako aj na čl. 125 ods. 1 písm. a) a čl. 152 ods. 4 Ústavy SR. Aplikáciou § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa došlo k značnému narušeniu princípov právneho štátu podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 1 ods. 2 Ústavy SR, k porušeniu zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy SR a čl. 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu práva na majetok a ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu podľa článku 46 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania garantovanej čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd. Právna úprava platná v Slovenskej republike do 30.04.2014 umožňovala spotrebiteľom brániť sa proti pohľadávke uplatnenej po uplynutí premlčacej doby vznesením námietky premlčania. Za účelom zvýšenia ochrany spotrebiteľa prijala Národná rada SR § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, v ktorom prikázala orgánom rozhodujúcim o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy ex offo prihliadať na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo inú prekážku a to bez stanovenia jasných pravidiel obsiahnutých v prechodných ustanoveniach, ktoré by zabezpečili plynulý prechod z doposiaľ platného účinného režimu právnej úpravy do ich nového režimu. Aplikáciou § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa na prebiehajúce súdne konania bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zotretiu princípu právnej istoty, ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a závažnému zásahu do majetkových práv veriteľa. Priamym aplikovaním § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa súd porušil

zásadu stanovenú v článku 152 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorej výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných predpisov musí byť v súlade s Ústavou SR. Žalobkyňa si v konaní uplatnila svoj nárok žalobným návrhom 04.02.2014, pričom predmetné ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa nadobudlo účinnosť až 01.05.2014. Žalobkyňa preto nemôže súhlasiť s rozhodnutím súdu a právnym posúdeným veci. Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobe vyhovie, resp. aby ho zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnila náhradu trov konania a právneho zastúpenia v prvostupňovom i odvolacom konaní.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou, účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

V prejednávanej veci súd žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala zaplatenia 835,01 eura s príslušenstvom žalovanou zamietol. Medzi účastníkmi nebolo sporným, že ide o spotrebiteľský právny vzťah, pretože žalobkyňa uplatňuje svoje nároky zo zmluvy o splátkovom úvere, ktorú uzavrela pôvodne Slovenská sporiteľňa, a.s. a žalovaná 23.01.2006, pričom žalobkyňa nadobudla pohľadávku voči žalovanej na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1105/2009/CE zo 04.11.2009.

Žalobkyňa v odvolaní namietala, že súd prvého stupňa nemal aplikovať pri posudzovaní premlčania žalovaného nároku ustanovenia OZ, podľa ktorých posúdil premlčaciu dobu v prejednávanej veci ako trojročnú, ale príslušné ustanovenia ObZ, pričom nárok by bol v takom prípade dôvodný (nebol by premlčaný) a tiež to, že súd nemal aplikovať § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý oprávňuje súdy aj bez návrhu skúmať otázku premlčania uplatneného nároku, pretože toto ustanovenie nemožno aplikovať na prípady, keď žalobca nadobudol pohľadávku pred účinnosťou tohto ustanovenia zákona.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo v danej veci posúdiť, či súd prvého stupňa postupoval správne, keď žalobu žalobkyne zamietol z dôvodu, že si nárok uplatnila po uplynutí premlčacej lehoty.

Podľa § 397 ods. 1 ObZ, ktorého aplikácie sa dovoľavala žalobkyňa v odvolaní, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky. V prejednávanej veci súd prvého stupňa uzavrel, že žalobkyňa si mohla uplatniť svoj nárok na súde už 05.11.2009, pričom dňa 05.11.2012 uplynula všeobecná trojročná premlčacia doba. Žalobkyňa podala žalobu na súde 21.02.2014, teda v čase, keď bol celý jej nárok zo zmluvy o splátkovom úvere premlčaný. Uvedené skutkové závery súdu prvého stupňa žalobkyňa v odvolaní nenamietala, nespochybovala začiatok plynutia premlčacej lehoty s poukazom na akýkoľvek listinný dôkaz, preto tieto závery neboli predmetom odvolacieho konania (odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania). Ak by potom odvolací súd aj pripustil, že dĺžka premlčacej doby mala byť posúdená podľa § 397 ods. 1 ObZ a premlčacia doba by tak neuplynula 05.11.2012, ale až 05.11.2013, táto okolnosť nie je spôsobilá nič zmeniť na správnosti právneho záveru, že dňa 21.02.2014, keď si žalobkyňa uplatnila svoje nároky na súde, tieto už boli premlčané. Odvolacia námietka žalobkyne o nesprávnej aplikácii ustanovení OZ týkajúcich sa dĺžky premlčacej doby súdom prvého stupňa, namiesto aplikácie § 397 ods. 1 ObZ je nedôvodná. Bez prehodnotenia skutkových záverov (ktoré žalobkyňa odvolaním nenamietala) nemožno pochybovať o správnosti rozhodnutia v prejednávanej veci. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že z vykonané dokazovanie súd prvého stupňa vyhodnotil správne. Splatnosť celej pohľadávky žalobcu vyplýva aj z oznámenia Slovenskej sporiteľne a.s. zo dňa 20.11.2009 (č. I. 21), ktorým bolo oznámené žalovanej, že celá pohľadávka pôvodného veriteľa bola postúpená na žalobcu.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ktorý nadobudol účinnosť 01.05.2014) orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa § 52 ods. 2 OZ (v znení účinnom od 01.05.2014) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

V preskúvanom prípade je (aj bez vyriešenia otázky, či je opodstatnená námietka o tom, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení ObZ a nie OZ) zrejmé, že ak by odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, musel by prvostupňový súd vziať na zreteľ § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom by ako „orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy“ bol povinný prihliadnuť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou. Mal by tiež zohľadniť § 52 ods. 2 vetu tretiu OZ, podľa ktorého všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia OZ, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 01.05.2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa totiž upravuje (procesný) postup orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy (ktorým je aj súd), má teda charakter procesnoprávny a to bez ohľadu na to, že je obsiahnuté v hmotnoprávnom predpise. Táto norma neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia o časovej pôsobnosti novely, ktorá ju zaviedla, musí platiť pravidlo jej okamžitej aplikovateľnosti. Ak platí, že ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim jej aplikácie, má súd prihliadať na premlčanie ex offo vo všetkých, aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach podliehajúcich pod hypotézu tejto právnej normy. Vzhľadom na uvedené, prvostupňový súd, ktorý vo veci preskúvaným rozsudkom rozhodol po účinnosti novelizovaného znenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, správne ex offo citované ustanovenie zohľadnil a v konaní aplikoval.

Tieto právne závery potvrdil Krajský súd v Trnave už vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. 23Co/550/2014 z 21.09.2015, 23Co/775/2014 zo 07.12.2015, 23Co/28/2015 z 05.10.2015, 23Co/29/2015 z 05.10.2015, 23Co/51/2015 z 05.10.2015, 23Co/92/2015 z 05.10.2015, 23Co/155/2015 z 19.10.2015, 23Co/157/2015 z 19.10.2015).

Odvolací súd tiež poukazuje na rovnaké právne závery, ktoré zaujal Najvyšší súd SR napr. v rozhodnutiach sp. zn. 3 MCdo 14/2014 z 21.04.2015, 8 MCdo 13/2014 z 21.05.2015 a 4 MCdo 17/2014 z 26.11.2015. Odvolací súd preto odkazuje aj na právne závery v cit. rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, ktoré sú všeobecne dostupné, pričom ich ústavnú udržateľnosť potvrdil už aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. II. ÚS 729/2015 zo 04.11.2015, ktorým odmietol sťažnosť sťažovateľky ako neopodstatnenú.

Pretože žalobkyňou v konaniach, v ktorých boli vydané cit. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a sťažovateľkou v konaní sp. zn. II. ÚS 729/2015 vedenom na Ústavnom súde SR bola tá istá obchodná spoločnosť, ktorá je žalobkyňou aj v prejednávanej veci, možno konštatovať, že tieto skutočnosti a právne závery sú žalobkyňou dobre známe.

Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

V odvolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania. Náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila a ani jej žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.